

Intellectueel uitdagend

FOTO: MARIA BROUWER

Intellectueel failliet, zo betitelde Hans Blokdijk onlangs het NIVRA. Aanleiding was de nieuwe gedragscode voor registeraccountants, waarvan de tekst te veel door de grote kantoren zou zijn gedictieerd. Een conclusie die vervolgens een felle reactie opleverde van Ruud Vergoossen, directeur vaktechniek van Ernst & Young. Hij wees met name op het internationale karakter van de desbetreffende regelgeving, Nederland moest waken voor isolement. Ook collega-directeur Rob Bosman, verantwoordelijk voor beroepsontwikkeling en -reglementering, mengde zich in het debat: "We zijn niet meer de enige die bepalen wat de regels zijn." Daarmee verwees hij niet zozeer naar de nieuwe gedragscode - die uiteraard wel door ons wordt bepaald - maar naar de groeiende hoeveelheid wet- en regelgeving die op ons beroep van toepassing is. Het is duidelijk dat externe partijen, de wetgever, de toezichthouder, belangengroepen, in toenemende mate over onze schouders meekijken. Dat is geen excuus om te stoppen met denken en in dat opzicht kan ik met Hans Blokdijk meevoelen. Hij pleit voor een eigen verantwoordelijkheid, uitmondend in helder weergegeven principes. De IFAC-teksten zijn dat naar zijn mening bepaald niet. Nu acht ik deze teksten ook geen toonbeeld van helderheid en eenvoud, maar feit is wel dat we ons als lidorganisatie van het IFAC gecommitteerd hebben aan de uitkomsten van het internationale proces van regelgeving. IFAC is ook geen elitair clubje, zoals Blokdijk betoogt, maar het gremium dat wereldwijd de standaarden voor het beroep bepaalt. Dat de Nederlandse stem daarin niet altijd even doorslaggevend is, is inherent aan dit soort instituties. Bovendien hanteren we als NIVRA de stelregel dat we alléén afwijken (wat meestal neerkomt op 'toevoegen') als dat strikt noodzakelijk is, juist om harmonisatie en vermindering van regeldruk te bewerkstelligen.

Zijn we daarmee als NIVRA gedegradeerd tot *National Translation Office*? Ik dacht het niet. De rol van *standard setter* houdt meer in dan het louter op papier zetten van de regels. Met name het proces van totstandkoming wordt steeds ingewikkelder, onder andere door de internationale dimensie, maar ook vanwege het grote aantal betrokken partijen. Laat er overigens geen misverstand over bestaan: ik ben een groot voorstander van een brede raadpleging. Bij het opstellen van de richtlijn 'Accountant in de AvA' - overigens een voorbeeld van 'eigen kweek' - kregen we kritiek op het feit dat we het concept voorlegden aan externe partijen. Een chirurg vraagt immers ook niet aan zijn patiënt hoe hij moet opereren, was de redenering. Dat klopt, maar hij betreft wel zijn collega-specialisten en verpleegkundigen erbij. Bovendien vragen ook patiënten tegenwoordig de nodige tekst en uitleg, en bij voorkeur vóór de operatie plaats vindt. De rol van het NIVRA is dus niet alleen die van penvoerder, maar ook die van wegbereider, tolk, regisseur en - als het regelwoud te dicht groeit - die van chirurg.

Of dat leidt tot een intellectueel faillissement waag ik te betwijfelen. Het aantal professionele RAs dat betrokken is bij de totstandkoming van de verordeningen is groter dan ooit. Dat vereist overigens ook een andere aanpak dan in het verleden gangbaar was. De veelbesproken ledenvergaderingen zullen grotendeels plaats gaan maken voor - hopelijk verhitte - discussies via het internet. Dit maakt ook een grotere transparantie mogelijk - wie levert commentaar waarop en wat wordt wel of niet gehonoreerd - en voorkomt achterkamertjespolitiek. Een intensief maar noodzakelijk proces, waarin we als beroepsorganisatie het voortouw nemen. Je bent per slot normsteller of je bent het niet.

Gert Smit
algemeen directeur